

2017

Я збираюся на роботу, пост висить уже вісім годин. Накручую волосся й оновлюю сторінку. Поки що двісті двадцять чотири репости та вісімсот сімдесят п'ять лайків. Я одягаю чорний вовняний костюм, знову оновлюю сторінку. Пірнаю під диван по чорні черевики без підборів, знову оновлюю. Чіпляю на жакет золотий бейдж із прізвиськом, оновлюю. Цифри щоразу ростуть, коментарі множаться.

Ти така сильна.

Ти така відважна.

Що за потвора могла вчинити таке з дитиною?

Дивлюся на останнє повідомлення, яке надіслала Стрейнові чотири години тому: У тебе все гаразд?.. Він досі не відповів, навіть не прочитав. Набираю ще одне: Я тут, якщо хочеш поговорити, тоді думаю й витираю написане, натомість надсилаю безсловесний ряд знаків питання. Чекаю кілька хвилин, набираю номер, та виклик одразу йде на голосову пошту. Пхаю телефон до кишені й виходжу з дому, зачиняю двері за собою. Нема сенсу так старатися. Він зчинив цей безлад. Це його проблема, не моя.

На роботі я сиджу на консьерж-службі в кутку холу готелю й даю гостям рекомендації: куди сходити, де поїсти. Сезон саме добігає кінця, приїжджають останні нечисленні туристи, щоб побачити осінні листя на деревах, перш ніж Мен застигне на зиму. З незворушною усмішкою, яка насправді не торкається очей, я резервую столик для пари, яка святкує свою першу річницю,

і замовляю їм пляшку шампанського, що чекатиме на них у номері. Цей жест не входить до моїх робочих обов'язків, але забезпечить мені непогані чайові. Викликаю авто для родини, що прямує до аеропорту. Чоловік, який зупиняється в готелі двічі на місяць по понеділках (відрядження), приносить мені три брудні сорочки й питає, чи можна їх випрати до ранку.

— Я про це подбаю, — кажу.

Чоловік шкіриться, підморгує мені.

— Ванессо, ви найкраща.

На перерві я сиджу в порожній комірці кімнати для персоналу, дивлюся в телефон і жую вчорашній сандвіч, що лишився від останнього кейтерингу¹. Перевірка фейсбуку перетворилася на нав'язливу ідею: не можу зупинити пальці, не можу заборонити очам бігати по екрану, всотуючи лайки й репости, що здійснюються хвилиною, — десятки цих ти безстрашна, продовжуй говорити правду, я вірю тобі. Навіть поки читаю, внизу спалахують три крапки — хтось саме цієї миті набирає коментар. Тоді він з'являється, наче за помахом чарівної палички: ще одне повідомлення про силу й підтримку, яке змушує мене відсунути телефон на інший кінець столу й жбурнути рештки черствого сандвіча до смітника.

Я вже збираюся повертатися на місце, коли телефон починає вібрувати, на екрані висвічується: ДЖЕЙКОБ СТРЕЙН. Я відповідаю зі сміхом, із полегшенням, бо він живий, він телефонує.

— У тебе все гаразд?

Якусь мить панує тиша, і я завмираю, не зводячи очей з вікна, що виходить на Моньюмент-сквер — там осінній фермерський ринок, фургони з фастфудом. Почався

---

¹ Кейтеринг (англ. *catering* — поставляти провізію) — галузь громадського харчування, пов'язана з наданням послуг на віддалених об'єктах. (Тут і далі прим. ред.)

жовтень, осінь у всій своїй красі — та пора, коли здається, що Портленд зійшов зі сторінок модного каталогу: круглі й довгасті гарбузи, бутлі яблучного сидру. Жінка в картатій фланелі й гумових чоботях зі шкіряними халлявами йде через площу, всміхається до немовляти, що висить у неї на грудях.

— Стрейне?

Він важко видихає.

— Гадаю, ти вже бачила.

— Так, — відповідаю. — Бачила.

Я ні про що не питаю, та він однаково береться пояснювати. Каже, що школа відкриває розслідування і він готується до найгіршого. Припускає, що його змусять піти у відставку. Сумнівається, що дотримається до кінця навчального року чи навіть до різдвяних канікул. Чути його голос — це шок, мені складно стежити за тим, що він говорить. Минули місяці від нашої останньої розмови, коли мене охопила паніка після татової смерті від серцевого нападу і я сказала Стрейнові, що більше так не можу. Подібні раптові напади моральності зі мною вже траплялися — це тоді, коли я втрачала роботу, під час розривів і зривів, — ніби хороше в мені могло заднім числом полагодити все, що я зруйнувала.

— Але ж вони вже провели розслідування, коли вона ще була твоєю ученицею, — кажу я.

— Його переглядають. Усіх знову опитують.

— Якщо тоді вони вирішили, що ти не зробив нічого лихого, то чому зараз передумали?

— Ти останнім часом дивилася новини? — запитує він. — Ми живемо в геть інші часи.

Я хочу сказати йому, що він надто драматизує, що все буде гаразд, адже він не винен, але знаю, що все саме так, як каже Джейкоб. За останніх місяців набрав обертів рух жінок, які звинувачують чоловіків у переслідуваннях та нападах. Його жертвами стали переважно знамениті люди — музиканти, політики, кінозірки, — але

пролунали й менш відомі імена. Байдуже, до якого роду занять вони належать, — усі звинувачені йдуть одним шляхом. Спочатку все заперечують. Згодом, збагнувши, що галас навколо них через їх звинувачення не вщухає, знеславлені, вони звільняються з посад і оприлюднюють якісь неясні вибачення, не схожі на визнання провини. Потім останній крок: вони замовкають і зникають. Справжній сюрреалізм — дивитися, як ця вистава розігрується день за днем, як легко вони занепадають.

— Усе буде гаразд, — кажу я. — Усе, що вона написала, — суцільна брехня.

На тому кінці Стрейн глибоко зітхає, повітря свистить між зубами.

— Не знаю, чи вона бреше, принаймні формально.

— Ти ж її хіба що торкнувся. А в пості вона пише, що ти на неї напав.

— Напав, — пирхає він. — Нападом можна назвати що завгодно: коли ти хапаєш когось за руку або ж відштовхуєш плечем, це вже можна назвати побиттям. Це юридичний термін, що нічого не означає.

Я дивлюсь у вікно, на ринок: рухається натовп, кружляють картини. Жінка, що продає їжу, відкриває металеве цебро, дістає звідти два тамале¹, над якими клубочиться пара.

— Знаєш, вона минулого тижня мені написала.

Пауза.

— Та невже?

— Хотіла знати, чи приєднаюся я до неї. Певно, вирішила, що як затягне мене, то це здаватиметься більш правдивим.

Стрейн мовчить.

---

¹ Тамале — це месоамериканська страва; тісто з кукурудзяного борошна, обгорнуте кукурудзяним (або банановим) листям, приготоване на парі. Перед вживанням листя знімають. Тамале може містити начинку з м'ясного фаршу, сирів, фруктів або овочів, нерідко з перцем чилі.

— Звісно, я не відповіла.

— Так, — каже він. — Авжеж.

— Вирішила, що вона блефує. Не подумала, що їй стане сміливості. — Я нахилиюся вперед, притуляюся чолом до скла. — Усе буде гаразд. Мою позицію ти знаєш.

На цих словах він видихає. Я уявляю усмішку полегшення, що з'являється в нього на обличчі, зморшки в кутках очей.

— Це все, що мені треба було почути, — каже він.

Повернувшись за робочий стіл, я відкриваю фейсбук, вбиваю «Тейлор Бьорч» у рядок пошуку, екран заповнює її профіль. Гортаю мізерну публічну інформацію, яку вивчала роками, фотографії, новини, а тепер зверху висить пост про Стрейна. Числа досі ростуть — вже чотириста тридцять вісім репостів, тисяча вісімсот лайків, плюс нові коментарі, такі ж самі.

Це так надихає.

Захоплююся твоєю силою.

Неси свою правду далі, Тейлор.

Коли ми зі Стрейном зустрілися, мені було п'ятнадцять, а йому сорок два, нас розділяли майже ідеальні тридцять років. Так я тоді описувала цю різницю: ідеальна. Мені подобалася ця математика. Тричі мій вік, так легко було уявити всередині нього трьох мене: одна згорнулася навколо мозку, друга — навколо серця, третя перетворилася на рідину й тече його венами.

Він казав, що у Бровіку час від часу траплялися романи між викладачами й ученицями, але з ним такого не було, бо до мене в нього ні до кого не було подібного потягу. Я першою змусила його це відчувати. Було в мені щось таке, що виправдовувало цей ризик. Принадність, що захопила його.

І рік аж ніяк не в моїй юності — не для нього. Понад усе він любив мій розум. Казав, що мій емоційний